

Lokman Hekim

Çorum/Dodurga'dan Aysun Hanım: “Lokman Hekim kimdir? Tanıtır mısınız?”

Lokman Aleyhisselâm Hazret-i Davud (as) devrinde yaşamış bir ulu ve bilge kişidir. Bir rivayete göre Hazret-i Davud'dan (as) ilim ve hikmet öğrenmiş ve Hazret-i Davud'un (as) vezirliğini yapmıştır. Kur'ân-ı Kerim'de adı ve oğluna verdiği nasihatler bulunmakla beraber, peygamber olup olmadığı konusunda kesin bir bilgi yoktur. Kur'ân'da adı bir sûreye ad olarak verilmiştir. Babasının adı Baure olduğu ve Hazret-i Eyyub'ün kız kardeşi veya teyzesinin oğlu olduğu rivayet edilir.

Lokman Aleyhisselâm terzi ve marangoz idi. Halkın giydiği elbiseyi diker ve halkın kullandığı ev âletlerini tahtadan yapardı. Kısa boylu, yassı ve çökük burunlu, simsiyah tenli, kalın dudaklı, enli ve yarık ayaklı idi. Çok düşünür, az konuşurdu. Keskin görüşlüydü. Bir defa konuşur, hikmet gereği olmadıkça sözünü tekrarlamazdı.

Beni İsrail'de kadılık yaptığı da rivayet edilen Lokman Aleyhisselâma peygamberlik mi, krallık mı, hikmet mi istediği sorulmuş, o hikmeti tercih (bilgiyi) etmiştir. Bundan dolayı kendisine ilim ve hikmet verilmiştir. Kur'ân'da bu hususta Cenâb-ı Allah şöyle buyurur: “And olsun ki, Biz Lokman'a Allah'a şükretsin diye hikmeti verdik.”¹ Hikmet; doğru bilgi, ilim, dinde derin görüş ve isabetli fikir demektir. Lokman Aleyhisselâm Beytülmağdis yakınlarındaki Remle şehrinde oturur, yanına gelenlere vaaz ve nasihat eder, hikmetli sözler söylerdi.

Lokman Aleyhisselâm yeryüzündeki bitkilerden her derde deva araştırır, Allah'ın izniyle bulur ve hastalara Allah'ın Şafi isminin tecellisine vesile olurdu, şifa dağıtırdı.

Lokman Aleyhisselâmın bir oğlu vardı. Bir gün oğlunu yanına alarak şefkat ve muhabbetle kucakladı ve Kur'ân'da bildirildiği üzere oğluna şöyle nasihatler verdi:

“Oğulcağızım! Allah'a şirk koşma. Çünkü şirk elbette çok büyük bir zulümdür.

“Yavrucuğum! Yaptığın iş (iyilik veya kötülük), bir hardal tanesi ağırlığında bile olsa ve bu, bir kayanın içinde veya göklerde yahut yerin derinliklerinde bulunsa, yine de Allah onu (senin karşına) getirir. Doğrusu Allah, en ince işleri görüp bilmektedir ve

her şeyden haberdardır. Yavrucuğum! Namazı kıl, iyiliği emret, kötülükten vazgeçirmeye çalış, başına gelenlere sabret. Doğrusu bunlar, azmedilmeye değer işlerdir. Küçümseyerek insanlardan yüz çevirme ve yeryüzünde böbürlenerek yürüme. Zira Allah, kendini beğenmiş övünüp duran kimseleri asla sevmez. Yürüyüşünde tabî ol, sesini alçalt. Unutma ki, seslerin en çirkini eşeklerin sesidir.”²

Yine Lokman Hekim’in oğluna şöyle nasihatler ettiği rivayet edilir:

“Yavrucuğum! Oruç tut, şehveti keser. Tövbeni sonraya bırakma. Çünkü ölüm ansızın geliverir. Allah’tan kork. Günahkâr olduğun halde, ikram etsinler diye kendini insanlara faziletli gösterme. Oğulcağızım! Ben susmamdan ötürü hiçbir zaman pişman olmadım. Fakat konuşmamdan ötürü pişman olduğum vakidir. Unutma: Konuşmak gümüş ise, susmak altındır. Âlimlerin meclislerine devam et. Hâkimlerin sözlerini iyi dinle. Çünkü Allah ölü kalpleri hikmet nuruyla diriltir. Nasıl ki, yeri yağmur suyuyla diriltiyor.”

Bir gün Lokman Hekim’e sormuşlar:

“İnsanların en zavallısı kimdir?”

Lokman Hekim demiş ki:

“İnsanların en zavallısı, işlediği günahları hatırladığında üzüntü duymayan kimsedir. Bir kimse günah işlediğinde derhal kendini toparlayıp bundan üzüntü duymalıdır. Yoksa hem günah işleyip, hem de üzüntü duymamak helâkettir.”

Birisi bir gün Lokman Aleyhisselâmın siyah yüzüne ve kalın ve çatlak dudaklarına bakıp onunla alay etmek, onu aşağılamak istemişti.

Lokman Aleyhisselâm bu adama hiç kızmadı ve dedi ki:

“Yüzümün siyah, dudaklarımın kalın ve çatlak oluşuna bakıp alay etme. Çünkü onu siyaha ben boyamadım. Dudaklarımı da kalın ve çatlak yapan ben değilim. Benim elimde olan, o kalın dudaktan kötü söz çıkarmamak, siyah yüzü ayıp işte utandırmamaktır. Kalbim beyaz, sözüm inci gibi güzel olduktan sonra, yüzümün siyah, dudağımın kalın oluşunun ne ehemmiyeti var?”

Lokman Aleyhisselâm yaşadığı yer olan Beytülmağdis yakınlarındaki Remle şehrinde vefat etti. Mescid ile çarşı arasındaki yere gömüldü.

Dipnotlar:

1- Lokman Sûresi: 12,

2- Lokman Sûresi: 16-19.